

Afgørelser – Reg. nr.: 00060.00

Fredningen vedrører: Kanderende Sti

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet   14-11-1919

Fredningsnævnet   28-07-1919

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET>

IKKE FREDNING
INDHOLDSFORTEGNELSE

- Kendelse af 14/11 1919 [ofn] om stadfæstelse af
- Kendelse af 28/7 1919 [nævn] om åbning af sti gennem Kanderenden ved Kandestederne gennem søgsulæø.

841 SKAGEN KOMMUNE

1318 I SV

STARHOLM, SKAGEN

af

Overfredningsnævnets Forhandlings- og
Kendelsesprotokol.

Aar 1919 den 14. November afsagde Overfredningsnævnet
paa Grundlag af den skriftlige Votering følgende

K e n d e l s e

i Sagen angaaende Adgang for Offentligheden til Stien gennem Kande-
renden ved Kandestederne, indanket af Hotelejer C.N.Kokholm.

I Henhold til de i den indankede Kendelse anførte Grunde
vil denne være at stadfæste.

T h i k e n d e s f o r R e t :

Den af Fredningsnævnet for Hjørring Amtsraadsreds den
28. Juli 1919 afsagte Kendelse angaaende Anlæg af Retssag mod
Hotelejer C.N.Kokholm stadfæstes.

FREDNINGSNÆVNET >

af

Forhandlingsprotokollen for Fredningsnævnet for Hjørring Amtsraadsreds.

Aar 1919 den 28. Juli Em. Kl. 3 blev i Sagen

Balletmester Hans Beck og Operasanger
Valdemar Lincke ctr. Hotel- og Gaardejer
C.N.Kokholm

afsagt saalydende

K e n d e l s e :

Under nærværende Sag have Balletmester Hans Beck og Operasanger Valdemar Lincke som Ejendomsbesiddere i Kandestederne anbragt følgende:

Fra Kandestederne til Havet fører der en Gangsti langs med Kanderenden, som af Turister erkendes for en af de mest maleriske og skønneste Spadsereveje i mange Miles Omkreds. Denne Gangsti gaar delvis over Hotel- og Gaardejer Kokholms og Klagernes Jord. Fra 1916 er Kokholm yderligere bleven Ejer af det Jordstykke oppe i Kandestederne, hvor Gangstien begynder. Siden den Tid har han fundet paa, at kun hans egne Gæster og de Turister, der tage ind til ham, gerne maa benytte denne Gangsti, hvorimod alle andre forbydes Adgang enten ved Afspærring eller ved, at han selv antaster Folk og med grove Ord forbyder dem at betræde hans Jord. De utallige Besværinger, Klagerne maa høre paa angaaende dette Forhold, bliver i Længden noget trættende for dem og berøve dem selvfølgelig ikke saa lidt af den Recreation, de vente at faa under deres Ophold deroppe. Klagerne henvendte sig da til det stedlige Sogneraad, som gav dem en Erklæring, der udtaler, at bemeldte Gangsti i Mands Minde har været en offentlig Sti.

Samtlige Lodsejere i Kandestederne har haft et Par Møder, hvor de alle tilbød Kokholm at tage Del i Udgifterne ved Stiens Vedligeholdelse. Men trods det er der stadig intet Resultat. Sagen er ikke naaet videre, og de ved derfor, at der fremtidig venter dem og mange andre den samme Skæbne som hidtil.

Klagerne have derfor gennem Formanden for Foreningen for Naturfredning i København indbragt Sagen for Fredningsnævnet for derigennem at sikre Offentligheden den nævnte Færdselsret.

Den ovennævnte Erklæring fra Sogneraadet er saalydende:
"Det er Sogneraadet ikke bekendt, at den gamle Byvej eller Sti fra Kandestederne langs Kanderenden til Vesterhavet er nedlagt, men har været benyttet i Mands Minde til Dato, hvilket herved erklæres."

Raabjerg Sogneraad, den 10. August 1918.

P.S.V.

Niels P. Møller

Fmd.

Kokholm har paastaet, at den ommeldte af ham afspærrede Sti er et Vandløb, og at den oprindelige Gangsti eller Byvej, omhandles i Sogneraadets Erklæring, slet ikke findes paa hans Jorder, men hovedsagelig paa Balletmester Hans Becks Jorder. Han paastaar, at den nuværende Gangsti er bleven anlagt i hver Fald betydelig udvidet af ham for ca. 3 Aar siden, og han kan derfor ikke se, at det kan paalægges ham at aabne denne Sti for almindelig Færdsel. Han har mere specielt anbragt følgende:

Kanderenden er et af syv mindre Vandløb, der i Raabjerg Sogn løber gennem Klitterne til Havet. Den fører i det væsentlige gennem hans Ejendom til Havet. Han har i flere Aar været Ejer af og forbedret Ejendommen, hvortil Kanderenden hører. Han har ogsaa udnyttet det ved Renden liggende ham tilhørende Areal, som han delvis har planeret, derefter gødet og tilsaaet med Græsfrø, og dette i Forbindelse med Overrisling fra Bækken har medført, at han nu paa de ved Bækken dyrkede Arealer avler en del Hø, ligesom Arealerne benyttes til Græsgang, hvilket er saa meget mere betydningsfuldt for ham, som der ikke iøvrigt hører Eng til hans Ejendom.

Vel har han over sin egen Ejendom langs Kanderendeløbet en pæn Adgang til Havet, ikke mindst som Følge af Udseendet af det af ham med Græs dyrkede Arealer, men her er dog slet ikke Tale om Omraader, som paa Grund af deres Skønhed eller Ejendommelighed har væsentlig Betydning for Almenheden. Det drejer sig kun om et mindre Vandløb, hvis nærliggende Areal han har udnyttet til Græsgang. Der foreligger ikke rimelig Grund til at lægge Baand paa hans Ejendom, og det vilde være saa meget mere uforsvarligt at

hindre ham i at udnytte Ejendommen, som der umiddelbart nord for Kanderenden fører en god offentlig Landevej til Havet, fra hvilken Vej havest Udsigt over Kanderenden. Han protesterer derfor mod, at Kanderenden eller de denne omgivende Arealer undergives Fredning, hvorved han vilde hindres i den frie Udnyttelse af sin Ejendom. Særlig protesterer han mod, at der gives Adgang for alle og enhver til at færdes over hans Ejendom langs Kanderenden til Havet, hvorved der vilde lægges ham væsentlige Hindringer i Vejen for den frie Udnyttelse af Ejendommen ogsaa med Hensyn til den private Markfred.

I det Tilfælde, at hans fornævnte Paastand ikke tages til Følge, paastaar han, at de med Fredningen forbundne Omkostninger paalægges det offentlige, at den eventuelle Færdselsret begrænses til en Sti langs nordre Side af Bækkens nuværende Løb, at Stiens forsvarlige Vedligeholdelse paalægges det offentlige, at Fredningen ikke maa indskrænke hans Ret til at benytte Arealerne til Høslet og Græsgang og at der tilstaaes ham fuldstændig Erstatning, der ikke maa sættes til et Beløb af under 3000 Kr.

Hans Beck og V. Lincke har fastholdt, at Stien nu har ligget der i umindelige Tider som en offentlig Sti, og at den aldrig er bleven nedlagt, den fører ikke alene gennem Kokholms Ejendom, men paa væsentlige Steder f.Ex. i Svingene og ved Udløbet til Havet, gaar den over deres Ejendomme.

Nævnet har befaret saavel Stien, som den nord for Renden liggende Landevej, og Nævnet maa holde fast, at den omstridte Sti, der snor sig i Dalen mellem 2 Rækker Klitter og løber langs en lille Bæk eller et lille Vandløb, er af en saa ejendommelig og naturskøn Art, at den bør holdes aaben for Almenheden til fri Færdsel. Nævnet skønner ikke, at en saadan aaben Adgang kan medføre Ulempe af nævneværdig Grad for vedkommende Lodsejere. Nævnet maa holde for, at den ommeldte nord for Renden liggende Landevej ikke paa nogen Maade kan siges at være saa ejendommelig og naturskøn, at den kan erstatte Stien qu.

Da Nævnet endvidere efter det foreliggende, navnlig Sogneraadets Erklæring maa gaa ud fra, at Kokholm har været uberettiget til at afspærre Stien, som sket er ved Hegns Taa og Forbud- maa

Nævnet i Medfør af § 24 i Lov Nr. 245 af 8. Maj 1917 om Naturfredning beslutte, at Domstolenes Afgørelse om Afspærringen bør søges og eragtes derfor, at der ved Horns Herred anlægges Sag mod Hotel- og Gaardejer Kokholm af Kandestederne til under en daglig Mulkt at fjerne den af ham over Stien qu. anbragte Afspærring.

T h i e r a g t e s :

Der vil af Nævnet være at anlægge Sag mod Hotel- og Gaardejer Kokholm af Kandestederne til under en daglig Mulkt at fjerne den af ham over Stien igennem Kanderenden ved Kandestederne anbragte Afspærring.

At efterkomme under Adfærd efter Loven.

P.N.V.

Otto C. Knudsen